

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 19. Stycznia. V. S. ROKU 1810.

S. PETERSBURG V. S. d. 8 stycznia. My ALEXANDER I. Imperator i Samowładca wszech Rossyi i t. d. Celem rozszerzenia i utwierdzenia iednostaynego porządku w Rządzie państwa, osądziliśmy za rzecz przyzwoitą nadać Radzie Naszey kształt odpowiedni obszerności i wielkości Monarchii. Odtąd, kiedy Nasza oycyzna, zebrawszy rozdrobione niegdys sily w iedną masę, otworzyła sobie, tęgością ducha i przyrodzonym rozumem, bramę do chwały, i bogactw; odtąd, kiedy tym torem do wielkości dążyła; wewnętrzne ustawy stopniami pomnażały się i podług istności rządu cywilnego doskonaliły się. Prawdziwy duch ulepszenia natym zależał, ażeby, w miarę oświecenia i rozszerzenia spraw powszechnych, koleją osnować kształt Rządu na trwałych i nieodmiennych zasadach prawa. Do tego celu dążyły liczne ustawy o lepszym sposobie wydania praw, o zaprowadzeniu porządku w Sądownictwach i w władzach wykonawczych. Jeżeli polityczne wypadki w niektórych epokach zatrudniały i wstrzymywały Rząd nasz do tego celu dążący; były też czasy w których nadgradzała się przeszłość silnym i prędkim połotem do doskonałości. Wiek Piotra I, Katarzyny II i ś. p. kochanego Oycy Naszego dokńczył wielu ustaw cywilnych, ożywił martwe, i wiele na przyszłość przygotował. Tym sposobem, w środ wojny i pokoiu, każdego czasu, Wszechmocny prowadził Oycyznę Naszą drogą cywilnego urzędzenia się bez żadnego wyboczenia. Po wstąpieniu na tron, pierwszém było staraniem Naszém poznać te ustawy, które dotąd zaszły w rządzie wewnętrzym państwa. Naszém życzeniem było widzieć tę organizacyą Rządu na tym stopniu doskonałości, któryby odpowiadał położeniu Państwa, tak rozległego i z tak licznych sił złożonego. Wojny i zewnętrzne polityczne przewrótty wielokrotnie wstrzymały nas od spełnienia tych zamiarow. Jednak ani wczasie wojny, ani w ciągu zatrudnień terażniejszym czasom właściwych myśleć nieprzestaliśmy o ulepszeniu wewnętrzney organizacyi. Znając ile natym leży, ażeby zabezpieczyć własność wiernych poddanych Naszych dobrými prawami, zwróciliśmy na to szczegulniejszą naszą uwagę. Szrodki, usilnie od czasow Piotra W. wynaydywane, dla dopełnienia i objaśnienia cywilnego naszego prawa, dowodzą, że na tenczas czuć się dawała potrzeba nayważniejsza tey poprawy; później za pomnożoną ludnością, za rozszerzoną własnością, za wydoskonalonym przemysłem ta potrzeba stała się konieczną. Bóg pobłogosławił życzeniom Naszym. Równó z końcem prze-

szlego roku mieliśmy ukontentowanie przeświadczyć się że to ważne dzieło wzięło bieg szczęśliwy. Pierwsza część cywilnych Ustaw ułożona, drugie koleją bez przerwy za nią idą. Podług dawnego prawodawstwa oycyzny Naszey niezaniebamy przepisać porządku, z iakim te ustawy mają być przeyrzane, ażeby doszły swojej doskonałości. Lecz prawa cywilne iakożkolwiek byłyby dobre, bez Monarszych ustaw niemogą być gruntowne. W ich rządzie Rada zajmowała oddawna ważne miejsce: w początkach była czasową i przenoszącą się. Przy wstąpieniu Naszém na tron nazwaliśmy ją Monarszą i przedsięwzięliśmy dać iey w swoim czasie kształt odpowiedni publicznym ustawom. Teraz za pomocą Opatrzności urządziliśmy ją na głównych zasadach następných.

(1 W porządku ustanowień Monarszych gromadzą się w Radzie wszystkie części główne co do prawodawstwa i przez nią dochodzą do naywyższej Imperatorskiej władzy. (2 Azatym wszelkie prawa, ustawy, i urzządzenia w pierwszych swoich rysach przekładają się Radzie Monarszey, przez nią rozbiegają się, a nakoniec skutkiem naywyższej władzy są uzupełnionie. (3 Zadne prawo, ustawa, i urzządzenie niewychodzi z Rady i niemoże mieć doskonałości pełney bez potwierdzenia przez Panującego. (4 Rada składa się z osob ufnością naszą zaszczyconych przez Nas wezwanych. (5 Członki Rady mogą należeć do Sądownictwa i do władzy wykonawczej. (6 Ministrowie są członkami Rady podług ich urzędu. (7 W Radzie My sami prezydujemy. (8 W niebytności Naszey, członek przez Nas wyznaczony miejsce prezydenta zajmuje. (9 Corocznie ponawia się mianowanie Prezydenta. (10 Rada dzieli się na departamenta. (11 Każdy ma naznaczoną liczbę członkow, z których ieden prezyduje. (12 Ministrowie nie mogą prezydować w departamentach. (13 Wszystkie członki departamentow składają ogulne zebranie Rady. (14 Członki Rady niewchodzące do żadnego departamentu są przytomnemi przy ogulnych zborach. (15 Rozkład członkow po departamentach odnawia się co półrocze podług naszego upodobania. (16 Sessye departamentow i ogulnych zborow mają swoje dni przeznaczone; lecz podług dzieł mogą być naznaczone każdego czasu za osobliwym naszym rozkazem.—Przedmioty Rady są rozdział iey na departamenta, skład i kształt ich dziełania, urządzone przez osobne ustawy. Ugruntowawszy na tych zasadach Radę Monarszą, wezwaliśmy, do iey składu, ludzi biegłych w prawie krajowym pracą i długimi usługami dostojnych. Tym sposobem ustanowio-

na Rada obróci swoją uwagę na następne główne przedmioty.

1szy Ułożenie praw cywilnych z obradami sądowicznymi i urządzeniem miejsc sądowicznych należeć będzie do iey uwagi; za tym następuje układ praw kryminalnych. Od prędkiego ukończenia tej części zależy ogólne urządzenie sądownictwa. Powierzywszy osobliwie to ostatnie Rządzącemu Senatowi niezaniebamy dać tej najwyższej w Imperium magistraturze postaci odpowiedniej iey ważnemu powołaniu i dodamy do iey ustaw wszystko to co może ją wywyższyć i udoskonalić. 2gi: Rozmaite części, na ministerya rozdzielone, potrzebują rozmaitego dopełnienia. Przypierwszym ich ustanowieniu przedsięwzięto stopniami doprowadzać one do doskonałości. Doświadczenie wskazało konieczność uczynienia wygodniejszego dzieł rozkładu. Przełożemy Radzie główne zasady urządzenia ministerium, w którymby postanowiły się punktualnie stosunki ministrów z drugimi władzami, i położyły się granice ich działania oraz stopień odpowiedzialności. 3ci. Istotny stan dochodów i rozchodów Monarszych potrzebuje koniecznego rozpatrzenia i urządzenia. Przeto okażemy Radzie plan finansów ugruntowany na zasadach tej części właściwych. Główna osnowa tego planu na tym zależy, ażeby zmniejszając, ile można najbarziej wydatki, przyprowadzić one do równowagi z dochodami, ażeby wprowadzić we wszystkie części rządu istotny duch dobrej ekonomiki, ażeby przez rzeczywiste środki naosnować gruntowne stopniowanie opłaty długów Monarszych, których pewność na wszelkich bogactwach naszych oparta, i które My poczytywać zawsze będziemy za nieporuszony i najważniejszy z obowiązków Imperium Naszego.—Pisan w S. Petersburgu d. 1 stycznia roku 1810 od narodzenia Chrystusa a dziewiątego Panowania Naszego. Orginal podpisany własną ręką J. J. Mości tak: ALEXANDER.

PARYŻ d. 2 stycznia. Imperator mianował 40 nowych Szambelanów tytularnych, bez żadnej pensyi; wszyscy są z rzędu najbogatszych właścicieli. PP. Montmorency, Mortemar, Montesquieu, i Rochefoucauld, mają być wyniesieni na dostojność Xiążąt. Auditorem niemoże nikt zostać, kto nie ma 6 t. franków dochodu, kto nie dopełnił przepisów konskrypcyi i kto nie ma lat 20.—Xże Prymas Dalberg, poseł Xżąt Meklenburskich, i poseł Neapolitański, tu przybyli. Król Wirtemberski dziś ma wyjeżdżać—

Na nowy rok Imperator dawał audyencyą wszystkim władzom, posłom zagranicznym i deputacyom. Między innemi Prezydentowi Senatowi włoskiemu odpowiedział „Podziękuy ode mnie Senatowi za iego ostatni adres. Illirya jest ścianą więcej moje państwo zabezpieczającą. Moja ciągła polityka jest w tym, ażeby państwo moje usunąć na zawsze od wojny. Moje ludy, które przez tyle wieków były wojny teatrem, nieznają więcej iey nieszczęść „Względem stolicy włoskiej Medyolanu oświadczył Imperator ukontentowanie z postępowania tego dobrego miasta w czasie ostatniej wojny.

Wyprawy do Hiszpanii nie tylko nie cofnio-

na lecz owszem zwiększona. Wojsko odwodowe pod Bayonne zbierające się korpusy iedne już będące za Piryneami, drugie tam ciągnące; posiłki z nowozaciężnych; marsz żołnierza włoskiego na Perpignan; wszystko okazuje ogromne przygotowania do następnej kampanii. Wszyscy wodzowie w Paryżu bawiący odebrali rozkaz udania się do swoich korpusów w tej stronie będących. O wyjeździe Napoleona nie pewnego niemamy, lecz już wyszły ekwipaże Marszałka pałacowego Duroc, i gwardya Imperatorska, odbywszy popisy przed Monarchą, do Hiszpanii ruszyła. W Bayonne zebrało się 400 officerów od 3go korpusu, w Arragonii będącego, dla ćwiczenia zbierających się tam 15 t. konskrypcyonistów. G. Loison rozpędził zbóyców, którzy wszczynali rozruchy w prowincyach Biskai i Guipuscoa; koło Bilbao poymał całą kupę. M. Augereau przedsiębierze oblężenie miasta Leridy. Załoga w Gironnie uwięziona przyszła do Perpignan. Napoleon Ambassadorowi Hiszpańskiemu Xciu Frias darował mill: realow w papierach a radzcom dał po puł miliona. GG. Dupont i Marescot, którzy kapitulowali w Hiszpanii, mają zostać w teraźniejszym stanie aż do powszechnego pokoju—Interessa Hollandyi wyjaśniają się. Nagle na rozkaz królewski zgromadzona Rada stanu i Ministrowie na posiedzeniu, które noc całą trwało, dali zdanie ostateczne. Mówią iż ono zawiera w sobie ustąpienie Zelandyi dla Francyi: to pewna że Francuzi na wyspach Walcheren i Beweland zmienili Hollendrow.—Do Calais przybył goniec z Londynu, lecz niewiadomo do Paryża czyli do Wiednia przeznaczony. X. Staremberg jeszcze bawi w Londynie i dotąd niewiadomy dzień iego wyjazdu.

LONDYN d. 5o grudnia. Biegać zaczęły u nas wieści o negocyacyach rozpoczętych o pokoy. Pisma publiczne donoszą że goniec austr: przybył z Francyi; że komisarze udali się do Morlaix dla traktowania o wymianę ienów; że dziś nawet statek z flagą pokoju przypłynął do naszego brzegu, że Sekretarz legacyi austr: udaie się do Paryża, że z legacyi Amerykańskiej wpływają osoby do tej negocyacji; wszakże te wiadomości nie są urzędowe—Poseł Perski Hassam niema charakteru nadzwyczajnego Ambassadorsa przybył tylko dla układów handlowych wysłany od Gubernatora Jspananu—Margrabia Wellesley Minister spraw zagranicznych zapowiedział iż ministrowie mocarstw zagranicznych niemogą u niego prezentować się, tylko w ubiorach wielkich od parady—

Henryk Wellesley jest mianowany posłem do Junty Sewilskiej. Wojsko nasze w Hiszpanii i Portugallii ma być wzmocnione 5 tysiącami piechoty, 2ma regimentami iazdy ciężkiej i liczną artyleryą. Nadto wielu officerów, na których braknie Hiszpanom, udaie się do ćwiczeń wojska. W Portsmouth prowadzą na okręty lekką artyleryą, która w Portugallii działać będzie—Xże Regent Brezylji dał wyrok względem Regencyi Portugalskiej: przeznaczył do niej Patryarchę Lizbony, Margrabiów Minos i Monteiro Mor. Tymże wyrokiem Lord Wellington mianowany Feld-marszałkiem wszystkich sił Portugallii. Regencya nie niemo-

że stanowić o obronie kraju, i owoysku bez rady Lorda.

Wiadomości z Ameryki donoszą że podbite osady prosiły, ażeby rządzone były podług praw angielskich. Admiraliowie nasi mają przedsięwziąć wyprawę na podbicie Guadalu-py ostatniey znaczniejszey osady fr.—Negocyacye z Amerykę północną nader zle idą. Pierwszy poseł Erskine, zbyt grzeczny dla stanów, podpisał pokoy przestępując instrukcyę sobie dane; drugi Ambassador Jackson za nadto ostry ledwo zaczął i natychmiast zerwał negocyacyę. Sekretarz stanu Rzeczypospolitey Smith utrzymywał statecznie pokoy przez Lorda Erskine podpisany i wspierał go instrukcyami, iakie były przez Ministra spraw zagranicznych Caning dane. Poseł Jackson niechciał o tym wspominać: azatym wydał list okólny z ogłoszeniem że Stany ziednoczone zrywają negocyacyę; opuścił Wasyngton, a przeniósł się do New Jorck czekając na nowe z Londynu rozkazy. Azatym lękać się trzeba powszechnego po wszystkich portach embargo. Stany zakazać mają wszelkiego handlu z mocarstwami Europejskimi.

Dnia 5 Prezydent Stanów Madisson zagał Kongres przez następne interessow przełożenie „Współobywatele Senatu i Izby reprezentantów! Na ostatnim posiedzeniu przełożyłem ugodę zawartą z iednym z wojujących mocarstw, arcy ważną z istoty swojej i z następnych skutków. Dziś donoszę że rząd angielski nieprzyjmuje traktatu przez pełnomocnika jego podpisanego i cale przeciwne postępowanie przez nowego posła zapowiada—Nie było pretextu do zerwania układów; gdyby ratyfikacya traktatu była zachowana dla rządu, gdyby przestąpienie były instrukcyę, mogłaby Brytannia W. nieuznawać dzieła swego Pełnomocnika. Lecz tu nie była obrażona ani sprawiedliwość ani Instrukcyja ministrow angielskich; a traktat bez ratyfikacyi miał bydz skuteczny, i na tey zasadzie Stany ziednoczone weszły w negocyacyę, i pokoy zawarły—Mocą traktatu upadły były rozkazy gabinetowe, i nasze okręty popłynęły bez przeszkody w różne strony; handel ożywiony na nowo przedsięwziół swoje spekulacye. Rząd angielski cofając ugodę rozkazał skutecznie rozkazy; niemożna więc było zawnąć do żadnego portu bez uprzedniey rewizii nieodwiedziwszy portów angielskich i nieopłaciwszy się. Chciał rząd nasz zapobiedz temu nieszczęściu przez odezwy publiczne; lecz te już były spóźnione. Nowe złąd wyrodziło się między dwoma państwami nieporozumienie—Naznaczony następca po odwołanym Ambassadorze czynił nadzieię zaspokoienia krzywd wszystkich i zbliżenia do pokoiu, którego obydwaj Narody oddawna życzyły. Rozumiano że przybył poseł dla objaśnienia punktów pierwszego traktatu i poprawy tych w których Brytannia W. mniemała się skrzywdzoną; rozum i słusność tak rozumieć kazały. Lecz nowy Minister przy pierwszym zagaieniu negocyacyi urzędowie obiawił że niema żadney mocy względem przeyrzenia ostatniego układu, że żadney propozycyi uczynić niemoże względem osłabienia mocy rozkazow gabinetowych, że nawet o gwałt, na fregacie Chesapeake przez

officerow Angielskich uczyniony, przeciwny prawu narodow i zwyczajowi samego rządu angielskiego, niepowinien wchodzić w negocyacyę. Co większa! korespondencya okazała że iak ten minister zapomniał co się należy każdemu rządowi; i de tego stopnia doprowadził styl ostry pism swoich, że ministerium nasze musiało odpowiedzieć iż żadnych nieprzyjmie. Pełnomocnik nasz w Londynie przełożył potrzebę konieczną tego postępk, i przez to zaufanie, iakie mają rządy dla siebie, czynność JP. Jackson będzie widzianą w Londynie w tey samey, iak u nas, postaci: a ktokolwiek będzie wyznaczony do negocyacyi z każdym gotowi iesteśmy traktować przez miłość pokoiu—

Co do Francyi, przedstawiał daley Madisson, przedsięwzięte środki, dla utrzymania naszych sprawiedliwych praw handlu, nieodpowiedziały zamiarowi i nieodmienily stanu rzeczy. Korespondencya naszego ministra w Paryżu z Rządem fr: przeświadczy wszystkich o iey skutku—Drugie mocarstwa wojujące oświadczyły przyiazne i pełne słusności chęci lubo krzywdy uczynione handlowi naszemu nieznalazły względu. Niezaniedbany uczynić w tym należnego przedstawienia. Wszakże prawodawstwo powinno zabezpieczyć imie Amerykanina i honor do niego przywiązany, ażeby lada kto niemógliego bezkarnie przywłaszczać i prawdziwym Amerykanom psuć opinię złem postępowaniem—Między Stanami ziednoczonemi a krajami na brzegach Barbaryi nie niezasło coby zrywać mogło przyjaźń lub nieufność rodzić—Z naszymi indyjskimi sąsiadami pokoy jest utrzymany i zatwierdzony—

Co do wewnętrznego stanu Ameryki, przełożył Prezydent. Granice nasze zabezpieczone są fortecami, które we wszystkich prawie portach założono. Uzbroienie twierdzy New York wyciąga dłuższego czasu. Akt kongressu, względem wystawienia flotty, spełniony. Cokolwiek stany postanowią względem woyska, ia niemożę zamileżeć, że milicya nasza jest przedmurem Rzplitey, źródłem potęgi i rekoynią bezpieczeństwa, azatym tak urządzoną bydz powinna ażeby Stany ziednoczone gotowe były na wszelkie wypadki—Przychody tegoroczne wyniosły 9 millionow dollarow, wystarczyły na opędzenie wszelkich potrzeb bez zaciągnięcia długu. Lecz w roku przyszłym zmniejszą się nasze dochody i zapewne odpowiadać niebędą potrzebom, z powodu nie pewności i obłąkania interessow handlowych; azatym trzeba wziąć na uwagę okoliczność takową—Stany zwrócić mają całą bacność i naydoyrzalszą rozwayę na okoliczności tey wojny tak szkodliwej i niesłusznay. Wyrok powinien bydz odpowiedni godności narodowey; będzie zapewne skutkiem uczucia praw i honoru naszego, i przekonania tak o niewinności naszej iako też o chęci pokoiu. Nie wątpię że iednomyslne będzie zdanie i że obywatele wesprą go iako patryotyczni synowie oyczyzny—Posród tylu klęsk zewnętrznych stan wewnętrzny nas pociesza. Nigdy choroby mniej niepanowały, nigdy zdrowie niebyło w lepszym stanie. Płodny i owoce krajowe, lubo w niektórych powiatach nieudały się dostatecznie; obficie wystarczą potrzebom naszym, Powierzchnia zie-

mi coraz więcej pokazuje przemysłu i użytych kapitałów na ulepszenie rolnictwa—Przez zaprowadzenie krajowych fabryk, postrzegamy iak mało zależymy od obcego handlu. Edykta wojuiących mocarstw, zaprzeczające nawzajem naszego handlu, podniosły nasz przemysł do wysokiego stopnia—Oczewiscie widziemy dobroć i błogosławieństwo Opatrzności dla tego Narodu, który teraz rozkwitać zaczyna, przeniknieni więc głębokim uczuciem blagamy Boga ażeby pobłogosławił raczył naszym obrodom i wsparł szrodki dla dobra naydroższej oyczyzny przedsięwzięte. Podpisano Madisson.

W negocyacji P. Jackson, były prezydent stanów Jeferson wielokroć był na radę wzywany—W Indiach wschodnich ieden regiment zbuntowany wstępny boiem opanował Musulipatnam. Takie zaburzenia przypominają stratę Ameryki—Pokazała się u nas xiążka, czerwona zwana; zawiera ona listę pensyjonowanych od skarbu. Ona objaśnia że Perceval ze swoją familią co rok bierze 60 t. Margrabia Heresford 50 t, Castlereagh 40 t; Seymour 12 t, szterlingow i t. d. Ciekawe są spory Parlamentu w styczniu zgromadzić się mającego. Kilka stron mocnych przewodzić w nim będzie: czekać trzeba rozwiązania od czasu, kto górę otrzyma—Dla wynadgrozdzenia Pułkownikowi Wardle za straty na proces Pani Clarke składka otwórzona.

BERLIN d. 15 stycznia. Król i Królowa wyiechali do Charlottenburga. Xże Reuss i G. Blucher tu przybyli. Król dokłada wszelkiej usilności na przywrócenie kredytu papierom skarbowym—Zdrowie Króla Szwedzkiego w złym stanie: przeto następca tronu X. Augustenburg tym barziej pospiesza do Sztokolmu—Osady duńskie w Groenlandyi nie są zagrożone od Anglikow: mają dostatek żywności i innych potrzeb—Francuzi pozwolili na wywoz zboża przez Stralsund mieszkańcom Pomeranii—Traktat między Szwecyą a Francyą ieszcze niepodpisany—

Król westfalski Hieronim Napoleon wyrokiem swoim skasował 2 Uniwersytety mniejsze, szkoły w Klosterbergen i Magdeburgu iakoteż Seminarium w Ridagshausen i Brunświku; członki skasowanych miejsc przyłączył do 3ch zachowanych Uniwersytetow w Getyndze Halli i Marburg. Dochody, biblioteki, narzędzia fundusze uniwersytetow i szkół skasowanych przeznaczył na pożytek i uposażenie 3 pomienionych Uniwersytetow. Ten wyrok nastąpił z powodu że dochody krajowe niewystarczały na utrzymanie należyte szkół i że ich liczba w stosunku do ludności królestwa była nadto wielką. W Brunświku szkoła rycerska założona—Dnia 7 Król miał powrócić do Kassel—Królewicz Bawarski odprawił podróż przez Frankonią: był w Wirtzburgu, Norymberdze, Naumburgu i Bayreuth.

Cesarz aust: przez nadzwyczajne wysilenie ieszcze posłał Francuzom 40 wozow 4ro i 6cio-konnych pieniędzmi ładownych na opłatę umówionych kontrybucyi: te summy idą teraz przez Bawaryą tąż drogą, którą pierwsze skarby były poprowadzone. Bankierowie bawarscy wypłacaia także wielkie summy za assygnacya-

Obrazy i xiążki ś. p. Szmuglewicza są do

mi pierwszych bogaczow Wiedeńskich: a to wszystko na skutek kontrybucyi. Woyska z tym fr: i sprzymierzone wyciągaia ku Renowi: 14 t. Wirtemberezykow przeszło przez Auszpurg. M: Oudinot rozłożył swój korpus nad Lech, i tam podług urzędowej wiadomości, do dalszych rozkazow zostanie ten korpus wynoszący od 50 do 55 t. żołnierza: główna kwatera i szpital będzie w Auszpurgu. Korpus Mar: Davoust ma się rozłożyć nad rzeką Inn. Twierdza Passau należycie będzie uzbroiona: Francuzi dadzą własną artyleryą na osadzenie wałow. Ostatni oddział koni iezdnych i mułow Napoleona przebył przez Auszpurg na powrót do Paryża—Savary wyieżdża do Hiszpanii.

ROZNE wiadomości. GM. Krusemark przez Frankfort przeiechał udaiac się w poselstwie do Napoleona. Jest pogłoska że Oyciec S. terazniejszy ma bydź złożony: na iego mieyscu nowy będzie obrany—Rzymianie cieszą się z opieki Napoleona: w liście do Króla Neapolitańskiego miał wyrazić że ich szacuje i kocha naymocniej—Mówiąc o Hiszpanii pisma publiczne czynią uwagę, że w tym kraju twierdze naylepiey się bronia. W starożytności, Saguntum do Rzymian, Astapa do Kartaginezykow, Numancia do wolności, przywiązane miasta, wołaly w ruinach zagrzebać się i byt stracić, aniżeli uczucia odmienić. Na początku wieku 17 Barcelona i Girona w czasie wojny o sukcesyą hiszpańską dały rzadki przykład niezrównaney obrony. Teraz na początku wieku 18tego taż Girona i Sarragossa z rozpaczą do ostatniego bronily się.

Uważaia że liczba dziewięć zawsze była oznaczona smutnemi wypadkami. Rok 1709 na zawsze pamiętny będzie przez klęski, których Ludwik 14 doświadczył: w tym roku wszystkie drzewa oliwne wymarzły. Opuściwszy inne, rok 1789 wyzionął nayokropniejszą rewolucyą fr: w roku 1809 zgineli w bitwach M. Lannes mąż z pomiędzy walecznych naywaleczniejszy, GG. S. Hilaire, Morlot, Laubadere, d' Espagne, Lasalle, Dumoulin, Boudet, Tourville, Colbert, Colli, Lapisie, Saligny i t. d. radzca stanu Fourcroy i wielu Senatorow umarło. G. Moore, Lord Liverpole, Graf Cobenzl, Miller, Haydn. Xże Portland, Feld-marszałek Kamiński, życie skończyli. W Warszawie na posiedzeniu towarzystwa przyjaciół nauk czytano pochwałę poległych w tymże roku 1809 na polu sławy między innemi Godebskiego, Xcia Lubomirskiego, Sobolewskiego, Eysenbacha, Berka i Antuszewicza.

WILNO V. S. d. 19 stycznia. Litt: Wileński Guberski Marszałek i kawaler podaie do powszechney wiadomości iż w dniu 25 tego miesiąca będzie licytacya w Izbie skarbowey Wileńskiej na dostarczenie mąki i Krup w ilości następney, do Wilna mąki czterwirti 14,000, krup czterwirti 1,312 i pół, do Oran, mąki czter 5000, krup czter: 468 i pół; do Kowna, mąki czter: 4500, krup czter: 422; do Wilkomierza, mąki czter: 5782, krup czter: 554 i pół; do Wiżun, mąki czter: 4250, krup czter: 398 i pół; do Wiszniewa mąki czter: 5250, krup 304 i pół, do Swira mąki czter: 5000, krup czter: 468 i pół. przedania w Auli od 11stej do 1szej godziny.

DODATEK Nro 6.

DO GAZETY KURJERA LITEWSKIEGO

w WILNIE dnia 19. Stycznia. ROKU 1810,

WILNO d. 14 stycznia. Dziś ogłoszono dzwony najszybsze, zeyście znakomitego, w całym kraju, niegdys do Polskiej należącym, znanego, JW. Hrabiego Ignacego Międzyńskiego Prezydenta Stanów galicyjskich i wielu orderów kawalera. Ten Mąż dostojny pochodził ze krwi, którą historia z zaszczytem wspomina; krew Stefana Czarnieckiego w nim płynęła. Całe życie poświęcił na usługi kraju, który mu opatrzność przeznaczyła. Urodził się 1762 w dobrach Gardzienice, w Lubelskim, spadł po Stefanie Czarnieckim, z oycy Antoniego Międzyńskiego Starosty Kamionopolskiego a z matki Potockiej Kasztelaniki Stońskiej. Posiadał znaczny majątek z przodków i z siebie w Galicyi: Znanym był panującym; Franciszek 2gi wyniosł go na stopień Prezydenta stanów Szlacheckich Galicyjskich: ten zacny i nieodżałowany Pan był czym każdy cnotliwy być powinien, dobro żył a biednych, oycem wdowcom, opiekunem sierot i uciskanych: Przekładał los bliźnich nad swój własny interes: W sprawach publicznych czy prywatnych prędko i otwarcie a zawsze z największą uciążliwością i delikatnością kończył: Roku 1809 w czasie ostatniej wojny jako obywatel wysłany do Cesarza Napoleona do Wiednia dnia 26 Xbra skończył życie zostawiając szanowną żonę z Bielińskich Anielę Hrabinię, dwóch synów, przyjaciół i biednych w największym żalu; w ich sercach nigdy pamięć zatarła niebędzie: Ten hold dla cnoty zapisał J. Pagowski CM. b W P

Dnia 13go stycznia w rocznicę urodzin J J Mości Elżbiety Alexieiewny, grano Opérę Flet Czarnoksiężki, z muzyką Mozarda, Ta Opera mimo to iż po kilkakroć tu była reprezentowana, w tym dniu jednak była przyjęta z oklaskami JP Rogowski nie spiewał podobno dla tego: że ochrzypł; niewczesnie więc do ekzekucyi był użyty bo mimo talentu, lepiej byłoby gdyby drugi aktor był wezwany. Po skończonej sztuce dał się widzieć transparent z wizerunkiem N. J J Mości Elżbiety, przy którym śpiewano, chór powszechny z stosownymi do tego wierszami

W Piątek na dochód JPani Rogowskiej Tragedya w 5 aktach z niemieckiego Baillard Rycerz bez bojaźni Należy tu sprawiedliwie przyganie JP Dyrektorowi Teatru w rozdawaniu roli niewłaściwych charakterowi artystów, z tą bowiem traci autor gładź myśli jego i chęć bywa skaleczoną traci spektator, bo niema zupełnej satysfakcyi, skoro sztuka zmniejsza swoją illuzją Są to wprawdzie zdarzenia rzadkie lecz dalekoby było lepiej żeby ich wcale niepostrzegano; i tak w tej sztuce grający rolę Paolo Maufrene, w scenie tej, gdzie najwięcej powinien się zwracać uwagę na siebie, wzbudził w jednych śmiech a w drugich nie przyjemne zmarszczenie, omyłka taka mogłaby tylko wymówić Dyrektora niedostatkami artystów, lecz to nie, gdyż widzimy i większe nierówności sztuki a lepiej ekwawane, JPani Fiszerowa w roli Blanki, okazała talent i odebrała pochwały, JPan Rogowski w roli Baiarda JPan Malinowski w roli Tardieu JPan Fiszer w roli Karola de Bourbon zwrócili też na siebie uwagę spektatora.

W Niedzielę to jest d. 16 ianuaryi grano tragedią w 5ciu aktach śmierć Katona wierszem napisaną przez JW. Hrabiego Chodkiewicza członka towarzystwa królewskiego przyjaciół nauk w Warszawie i Galwanicznego w Paryżu, Ponięwał sztuka wierszem wyciągała a żeby była dobrze umiana, i potrzebowała czasu dla ubiorów Rzymskich, należało mieć więcej baczności a żeby wcześniej kompania była gotową do reprezentacyi, a tym sposobem nie stałaby się okazyją że Publiczność zdęta niecierpliwością po raz kilka klaskać i stukać była przymuszona, Tandem w zgromadzeniu Senatu mało okazało się Senatorów, i być ich było powinno dla okazałości daleko więcej. W akcie drugim scena w świątyni; nie słonice lecz Jowisz być powinien, W akcie 4tym niezmieniały się rychło sceny jak należało. Wielu z artystów umiało role

swoje, iédnak było takich którzy widocznie mniej sobie pracy zadali; gdy się to okaże w powtórney jakiej sztuce będą wymienieni,

Jan i Katarzyna Chodasewiczowie obywatele wileńscy mają domy, browary piwne i wódczane w mieście Guberni Wileńskiej idąc na Antokół pod Nrami 1351, 1352, i 1353 oraz plac pusty pod Nrém 1354, nad brzegami rzek Wileńskiej i Wilii położone, do wyprzedania; życzący sobie nabyć one, ma się udać do samych Aktorów pod Nrem 1352 będących; którzy rzeczzone posesye, żądają mieć od siebie kupione iédynie celem zaspokoienia wszystkich swych wierzytelności; łatwość zaś dla nabywcy będzie wcale dogadanie gładź iako wedle umowy nastanie suma, większa prawie część oney na siódmym, a tysiąc czter zół na piątym procentie u tegoż nabywcy zostawać może oświadczają przystępnym iż aktorowie, że ieśliby tego potrzeba było do starczą kupującemu prawą ewikoyą,

Sąd taxator exdywizor Bielszki w namowie będący uwiadamia wszystkich Pretensorów, i debitorów ma sy zeszłego Vice Marszałka Walentyńowicza że d kret w dniu 24 meca stycznia Ru teraz 1810 w Bielszkiach zacznie się promulgować—

Soroka Sędzia Ziemi Oszmianski

Jeleniski Prezydent Grodzki Rosieński

Xiąże Giedroyc Sędzia Grodzki Wileński

Skutek Dekretu Ziemi wileńskiej w ru 1809 meca Xbra 4 dnia w Sprawie Star Zakon Marka Jekowicza z iego Kredytora ni ferowanego niniejszym edyktałym zapoznan przed tenże Sąd Ziemi Wileński na kadencya 5. krońską w r. 1810 sądzić się mającą i poniej na następną cytują się różni Debitorowie do handlu tegoż Marka Jekowicza zawiniali, iako to urozi: Zurawlow Sekretarz o zł polskich 159 Zawel Szmuyłowicz o 440 Zawadzka o 10, Zyłok Dputat o 115 gr: 15 o 6bno za rensatrem zł 200, Midam Zorek o 44, Zayskow z Grodno o 23 gr 10 Ignacy Chomiński półkownikowiec o 8, Charytonow Sowietnik za wexla m o zł 7249 Arackiel furman o zł 72 Chylewski brat Stranżego o zł 113 gr: 10 Chomiński kapitan o zł: 140 żyd Berko o 98. Antoni Horodecki za kartą o 313 i za udziałną kartą o 434 gr: 10 Tokaczewska o 110 Tomaszewiczówny Podstolanki o 711 gr: 10 Tomaszewski Aktor o 442. Perniasz Izak o 89 gr: 17 Tyzenhauz Star P. o 974 gr: 15 Polstowa Grafinia o 7007 gr: 10 Józef Alexandrowicz o 414. Germanowa pod Ostrą Bramą o 120 Jarbiewski o 8 Janikiel faktor o 315 gr: 15 Jeziński na Sawicz ulicy oby: o 18 Jówel z szklaney ulicy o 69 gr: 18 Izrael z Słonima o 10 Jakubowski Akademik o 20 Łożnayster Teatru wileński o 100 Leyba z Słonima o 224 Leyba Kramnik w Wileńcu o 36 Lubanśka ad pres; Tomaszewiczowa o 313 gr 20 Liniewicz Burmistrz wileński o 7530 Maciejewski Józef o 610 Musnicki o 26 Zikrzewska służąca u WJP. Mirskiej Woyskiej dla P. swojej o 548 gr: 10 Marszałek JW. Kosciolkowski o 100 Justyn Mikulicz o 285 Metki Oficer o 160 Leyba ze Słonima drugi raz o 8 żyd: Berko drugi raz o 12 Meier żyd Lkayster o 40 Maior Michelson o 175 gr 15 Wikulinowa o 164 gr 10, Malinowska Aktorka Teatru Wileńskiego o 407 gr 17, Mandorf Oficer o 56 gr: 10. Merlini Maior W. Ros: o 160 Mędył z Kowna o 89 gr: 4. Daneykowa z Narbutow sędz. o 80 Neoch Leybowicz o 15 gr: 10. Narbutowa z Olszewskich o 12 Nestorow Półkownik o 288. Siesnikopow i dalsi Sukcesorowie ś. p. Srebnikowa o 2703 gr. 10. Trzeński za kaucyą JP. Liniewicza o 340, Krané Sowietnik o 195 gr: 10. Sierzpiński Koniuszy X. Dominka Radziwiłły o 236 gr: 25. Strutyniewicz o 151 gr: 26. Sidorowicz Regent o 401 gr: 10, Marcianna Sosnowska o 104. So-

bolewowa o 391. Sekretarz Gubernski 32: Żyd Fiszel z Brześcia o 275 gr: 12. Prozor Obozny o 477. Pido stary i młody o 58. Domańska o 36. Biernicka o 54 gr: 22. Maryanna u P. Liniewicza służąca o 94 gr: 20. Fryzel Guber: o 128. Maciejewska o 100. Maciejewska służąca u W. Rokickiego o 17. Marszkow Sekretarz o 60. Wólfowa Stólnikowa o 60. Sędzianka o 40 gr: 20. Porucznikowa o 16. Pasmanowa o 100. Daukszyńska o 28 gr: 20. Malinowski Aktor o 8. Puzyrianka o 85. Krasnicki służący u P. Liniewicza o 261 gr: 21. Jankowska 111. Xawery Plater Star: Giegot: za dwoma Kartkami o 3,004 gr: 10. Szczepotow Major o 26. Ciemko z Kowna Żyd o 54. Tywulski Kapitan o 87 gr: 24. Czurman Krawiec o 154 gr: 20. Ciszko Krawiec o 60. Kuszewska o 24. Kontym Sowiernik o 956. Kordziukowski Assesor o 812. Stawska z Kozłowskich o 130. Klukowska Podkomorzyna o 10. Korwell Plenipotent W. Platerowej o 448. Kuncewicz Pisarzewicz Lidzki 157. Komarowa o 15 gr: 16. Korsak Nadziratel Kowień: o 126 gr: 20. Kulikowski Szam: o 190. Kazimierz Juchniewicz Kupiec na Imbarach o 23 gr: 10. Izmayłow Kwaternitrz o 3,540. Cieczot Komor: drugi raz o 159. Gacaliowa Pułkownikowa o 236. Kołyskowa Sędzina o 163. Kondratowiczowa Rottm: o 74. Kuncewicz Pisarzewicz Lidzki drugi raz o 66 gr: 20. Korsak o 20. Kabinski o 40. Konstancja Lesłowna o 60. Rogowska Aktorka o 95. Żyd Samuyl Chaimowicz o 1757. Rachela u W. Kontyma Sowiernika o 26 grs 20 = Kiernow Pułkownik o 258. Szyrwńska lub iey Sukcesorowie o 246 gr: 20. Refeld o 606 gr: 12. Szybowski Komisarz pod S. Jerzym o 140. Żydzi Ci miko i Medel z Kowna o 423. Szmuyl Eliaszwicz o 55. Szwarowa o 6. Madam Sak lub iey Sukcesorowie o 68. Szel Winiarnik o 33 gr: 10. Szłoma Mierowicz o 41 gr: 15. Siestrzenciewicz z poztty o 103. German o 50. Arseniew Generał W. Ros: o 1155. Czernelow o 96. Kuzmerowa Rękawiczniczka o 19 gr: 15. Bobrykow pułkownik o 106. Tancneystrowa Olenka o 56 gr: 22. Jan Wiszniowski u W. Nagurkiego o 55 gr: 10. P. u JP, Kaszeckiego o 17. Alb y hłowna 193 gr: 20. P. u JP. Czyża o 40. P. z Klasztoru o 50. P. w Kamienicy JP. Mikulicza o 38 gr: 20. Kozłowski Sekretarz poczty o 68. Odyńcowa Inspektorowa lub iey Sukcesorowie o 25. P. u Kozłowskich o 20. Panna w Kamienicy Romera o 60 gr: 22. P. u W. Zbigniewskiego o 40 gr: 15. P. Heymanowna u W. Klukowskiego o 30. siostra JP. Paszkiewiczowej Stefanowna o 75 gr: 10. Kuszewska o 53 gr: 10. Burakow Kom Trocki o 778. Siestrzenciewicz Sekretarz o 50. P. u Kossakowskich o 20. P. u JP. Paszkiewiczowej o 76 gr: 26. Kramniczka u Noecha Fayby o 19 gr: 15. Kramniczka u Persyka Kupca o 13 gr: 15. Krawiec na Szklanney Ulicy o 10. Faktorka Rewza o 50. Icko z Jurborka o 112. Zelman Heyman o 96. Cedyk Izakowicz o 200. Post Krawiec o 60 gr: 20. Tormansow o 2,065 gr: 10. Tormansowa o 95 gr: 10. Ostrowska o 184. Abram Elokim z Zarzecza o 50. Kiwelowicz Wexlarz Eliasza o 45 gr: 15. Niszkowska Zegarmistrzowa o 6 gr: 20. Antoniewiczowa lub iey Sukcesorowie o 15 gr: 10. Jeciemow Fiskał za Kartą o 308 gr: 15. Abramowiczówna o 514. Wacisław Officer o 58. Abraham Kramnik o 29 gr: 10. Aptekarz Wiskomirski o 30. Orlicki o 16 gr: 15. Oskreczanika za A sygnacyą Buharynowey o 200. Hamulecki o 53 gr: 10. Izaak Warszawski o 412 gr: 15. Murgabianka o 115 gr: 20. Bitowtowna Star: o 866 gr: 7. Ignacy Horodecki o 80. Brate Krawiec o 17 gr: 12. Buharynowa z Hołynskich o 499 gr: 20. Byczkowska u Platerowej Star: o 45 gr: 15. Bałakowiczówna o 253 gr: 10. Burba o 13 gr: 10. Bałatowicz o 455 gr: 10. Bagniewski Gubernator o 61. Bitowt Officer o 66 gr: 3. Bagniewska o 160. Gidka kramniczka o 20. Gousecki co utrzymuje Remizę 555. Geibart Officer o 40. Busz poczt Dyrektor Sukcesorowie o 1862 gr: 20. Giecwicz o 259. Grzegorzewski z Swincian Strabozty o 1542 gr: 17. Godlewski Officer o 94 gr: 25. Gierszow Faktor o 4 — Madam Gorska o 210. Gurs Sekretarz o 120. Dańkowski z Grodna o 809 gr: 25. Danicki Major o 40. Drzewicki o 60. Zenikowska o 40. Dmuchowski Akademik o 26 gr: 26. Irsza z Kamienca Litt. o 295 gr: 20. Grzegorz Chylewski o 166 gr: 20. Irsza Meierowicz o 952. Hutowicz Sekretarz Trocki o 226 gr: 20. Irsza z Stonima o 240 gr: 5. Wikulinowa o 113 gr: 25. Walentynowicz Sędzia o 1142 gr: 27. Wołowiczówna na zamkowej ulicy o 20. Giecwicz młodszy o 199 gr: 15.

Tyszkiewiczowa Star. Kier. o 86 gr 20, Hryniewiczowa o 549, Tymanowa o 212, Herman o 12, Woyciechow-ska o 18, Wulf Stólnikowicz o 89, Ziencowicz o 50, Wileczyński Szam: lub iego Sukcesorowie o 1674 gr 5, Wagnerowa o 20, Drzewicka o 60 — Debita za Kartami, Morawska Entr. Wileń: 1440, Józef Golewowski o 73 gr 10, Ulicki o 90 gr 20, Kurdziukowski Ass: o 1804. Klemet Deputat o 15, Klusewicz o 54, Tarnowski Sowiernik o 120 gr 20. Kuncewicz Adwokat o 71, Szybowski Komisarz o 410, Józef Marks Aktor Teatru Wileń o 255 gr 18, Mowsza Bejnawowicz o 600 gr 10. Dombrowska o 120, Bańkowski o 14 gr 5, Kośnicki o 70, Olendzka o 90, Żyd Kremko o 260, Stratyński Major 500, Medel i Ciemko o 200, Malinowski o 405, Chylewski Strabozty o 500, Kiewlicz Assesor o 120, Jankiel Irszowicz Furman o 180, Heyman Żyd o 53 gr 10, Kulikowski Szambellan o 74, Kulikowska o 64 gr 22, Alam Kulikowski Kass Trocki o 176, Kaletan Abramowicz o 200, Judel Josiel Meierowicz o 225, Murawski Chir: o 30 gr 15, Kazimierz Miaskowski o 60 gr 20, Abramowicz Komor o 180, Pawłowski o 360, Józef Narbutt o 200, Korwe o 55 gr 10, Wękowski o 520, Deszner o 514 gr 29, Iaz o 80. Korwel o 120, Rozalia Piekarska o 216, Izak Labak o 900. Sidorowicz Regent o 40, Lubńska o 430. Kaletan Abramowicz o 2,000, Bitowt Sędzia o 800, Froland Zegarmistrz o 2000 Witynghofowa z Netrowiczow kapitanowa o 2020, Weys Horodniczy b: Wileń: i opisownie iako nabywey kamienicy onerowanej o 2000, Weys Doktor o 397 gr 10, Hrsz Meierowicz o złożeniu Wexlu na czer zł 400, Judyckiego i tenże JW Judycki iako Debitor Perukowicz o 160, Mier Leybowicz kahalny o 600, Litman i iego poręcznik JW Hwald o 72,000, Symson za zabrane gwałtem z Sklepu towary o 12000, Oranowski komornik o 26 gr 20, Malachowa o 48 gr: 20, Szawelski o 45, Sekretarz Wiskowski o 130, Opicowa o 180, Berdecka o 178, Janowa Rutkowska o 7 gr 25. Klaczkowski młody o 28. Sekretarzowa w kamienicy Pawłowskiego o 6 gr 20, Jankiel Faktor Prozora o 8, Izaak kramnik Symsona o 8. Faktorka Sorka o 24, Pomarnacki Sędzia o 222, Proszynski Sędzia o 60, Hirsz Szmuylowicz o 187 gr 15, Mowsza Izraelowicz Jurborski o 60, Mirskiego lokay Tomasz o 26. Charytonow sowiernik o 205 gr 10, Otosielska o 99 gr 22 Podbereski o 127, Przyiałowski o 520, Krassowski o 45 i pół, Mośkiewka Grochowska o 21 gr 10, Michałowska o 6, Ongerski Regent o 10, Fiszsz kom: o 20, P. Sulistrowskiej o 24, Bertnowski Bereyter o 20, Skirmont Feltfeber Rosyi. o 15 gr 10, Janowa Porucznikowa o 10, Brzozowski sekretarz pocztam, o 15 gr 10, Mirska mieczna o 74 gr 20, Jankielowa Faktorka o 48, Brat Lipmana kramnika o 25 gr 20, Jerochim Ickowicz o 310 gr 25, Gimbutt o 124, Giertruda Krukowska o 26 gr 20, Bylinski o 489 gr 20, Panna Fleming za paręką Mkołajewskiej 866 gr 7, Stachowski Ekonom o 45 Paż krawiec o 228, Nowcki przy wykupieniu Wexlu o 70, Franciszek Gierlacz o 120. Byliński o 26, Żydowka Chayka o 11 gr 15, Antoni Elsner o 201 gr 10, Izidor Sawiński o 15, Żydowka Meierowa o 30, kapitan Karolow o 168, Post krawiec o 36, Towiańska o 159 gr 20. Malnowski o 10, Rutk krawiec o 57 gr 17. Dombrowskiej Córka o 15, Żyd Symson krawiec o 55, Iohan Rudyk krawiec o 54, Mirski miecznikowicz o 500 gr 10, Wolf stólnikowicz o 56 gr 20 Hrymicki o 42 gr 5, Iagłowski o 10 gr 20, Odyńc o 10, Kiewliczowa o 260, Hrusnicki Regent o 105 gr 20, Dominik Narbutt o 118 gr 15, Gudrski o 26 gr 20, Markowski o 24, Liniewiczowa o 20, Szmuyl krawiec o 20, Samuel co był Gizelem o 6 gr 20, Żydowka z konskiego targu o 8, gr 20. Markus Pereyk o 175, Zyliński Czesznik o 63 gr: 10, Pióro Kwartalny o 46 gr: 20, Hryhorowicz o 150, Chrulowa o 6 gr: 20, Wiszniowski kwartalny o 46 gr: 20, Milewiczowa o 97 gr: 20, Rzewuska o 17 gr 10, Leonowicz o 126 — Raszka Wolfowna o 16 gr 27, Hencłowa Aktorka o 61, Żyd Aron z Białego stoku o 18, Rogowska o 36 gr 20, Józef Skarżyński star. Grotelski o 120, Pankiewicz o 42 gr: 10, Paszkiewicz o 25, Chłopiec Krzyżanowskiego o 35, Abramowicz o 158, Marka Żydowka o 46 gr: 20, Mułahowa krawcowa o 50, złch Polleh. Ci wszyscy poszczególnieni wyżej Debitorowie mają się iawić do sądu Ziem. Wileń. albowiem opóźnione usprawiedliwienie się, iako po terminie ostatecznym nie będzie przyjęte, a summy należne w kapitałach, w procentach z expensami prawnymi na rzecz kredytorow zostaną rekognoskowane =